

Soupeření Anglie a Francie

- Pro dějiny Evropy má v 12. – 15. Století zásadní význam soupeření Anglie a Francie
- Anglický král vlastní některé oblasti ve Francii a usiluje i o francouzský trůn
- Ve vítězství tohoto soupeření se nakonec rozhodne ve **Stoleté válce** (1337-1453)
- Počátek lze spatřit již v nájezdu **Viléma Dobyvatele** (normanská dynastie) r. 1066 – pocházel z francouzské Normandie
- Vilém byl ve **dvojitém vztahu**
 - Anglický král
 - Měl území v Normandii – leník fr. krále
- Začal vytvářet centralizovanou říši
- Zbavil anglickou šlechtu půdy – moci
 - Tu rozdělil nově příchozí normandské šlechtě
- Budování státní správy – do čela jednotlivých hrabství dosazuje šerify
- **Domesday book (kniha posledního soudu)**
 - 1. Velké statistické dílo středověku
 - Soupis majetků, půdy, celkových příjmů
- V polovině 12. století **vystřídala normanskou dynastii dynastie Plantagenetů**
 - 1. Králem z rodu byl Jindřich III.
- Vyostření vztahů mezi Anglií a Francií došlo poté, co se francouzský král Ludvík VII. rozvedl s dědičkou akvitánského vévodství Eleonorou
- Eleonora se provdala za Jindřicha III. (Anglie)
- Anglický král se tak stane majitelem větších držav než francouzský král
 - Francie přišla o přístup k moři
- **1189** – na anglický trůn usedá Richard Lví srdce
 - Ten je většinou za hranicemi
 - Za něj vládl bratr Jan Bezzemek
- Zmatků v Anglii využil francouzský král Filip II.
 - Vojenský útok
 - Získal většinu anglických držav na kontinentu
- Krize a prohry J. Bezzemka Francie využila a vymohla z něj:
 - **1215 – přijetí Velké listiny svobod (Magna charta a libertatum)**
 - Mnohé svobody a práva pro šlechtu
 - Došlo k oslabení královské moci
 - M. CH. L. – v Anglii vytvořena Velká rada=parlament
 - Měl právo kontrolovat královskou moc
- **Ve Francii šel vývoj jiným směrem**
 - Uplatňuje pozici panovníka na úkor šlechty a církve
- Nejvýrazněji za Filipa IV. Sličného – považuje církve za nástroj své moci
- 1307 – nechal zatknout 5000 členů Templářů

Stoletá válka

Příčiny konfliktu

- Ve Francii zemře Karel IV. (ne ten český) bez dědice
 - O trůn se přihlásí anglický král Eduard III. – vzdálený příbuzný
 - Francouzská šlechta si však do svého čela zvolí Filipa VI.
 - Filip si chtěl podmanit Flandry, kde měli Angličané obchodní zájmy
- ⇒ **Začíná Stoletá válka**

1. Fáze války (1337-1360)

- Značná převaha Anglie

- Anglická vojska vyplenila řadu severoafrických měst
- **V srpnu 1346** – zvítězila v bitvě u Kresčaku (u Crécy)
- Poslední tažení však Eduardovi nevyšlo
- **1360** – podepsán mír
 - Anglický král si ponechá získaná území
 - Nebude usilovat o Francouzský trůn

2. Fáze války (konec 60. let – 1374)

- Převaha Francie
- Nový král (Karel V.) – reformy, kterými nastartoval zemi
 - Změna daní – více peněz na vojsko
 - Reorganizace armády
- Dobyli většinu území zpět
 - Angličané mají úzký pruh podél pobřeží
- Mír podepsán 1374

3. Fáze války (1415-1453)

- Angličané využili chaosu ve Francii
 - Na francouzském trůnu byl nezletilý a duševně nemocný panovník Karel VI.
- Angličané zaútočili a zvítězili v bitvě u Agincourtu (1415)
 - Anglický král se stal regentem francouzského krále, ale brzy zemřel
- Angličané postupně ovládli celý sever Francie
- Proti anglické nadvládě se zvedla vlna odporu
- Johanka z Arku (Panna Orleánská, Joanne d'Arc)
 - Od 1429 v čele
 - Pod jejím vedením Francie dobyla důležitá území zpět (Orleans, Remeš,...)
 - 1430 – zajata, upálena
- Francie nadále vítězí
- Vítězná bitva: u Castillonu 1453
- V Anglickém držení zůstal jen přístav Calais [Kalé]

Vývoj Anglie & Francie po válce Francie

- Porážkou Anglie francouzský král upevnil svou pozici
- Postupně překonával i vliv místních vládců
- To umožnilo (spolu s hospodářským růstem) sjednotil Francii
- Na konci 15. Století – Francie vypadá zhruba jako dnes (rozlohou)
- Z účasti na vládě byly vyloučeny stavy (šlechtici, měšťané, duchovní)
 - Základ centralizované moci+panovníka absolutismu

Anglie

- 1455 – válka mezi dvěma šlechtickými rody o královský trůn
 - **VÁLKA DVOU RŮŽÍ**
- **Šlechtici severu** – podpora **Lancasterské dynastie** – červená růže
- **Šlechtici jihu** – podpora **vévodů z Yorku** – bílá růže
 - **Trvání 30 let**
 - **Vybila téměř celou anglickou vysokou šlechtu**
- Krize dosáhne vrcholu za vlády Richarda III.
 - Provázena velkými zločiny, kterými si král proti sobě popudil téměř všechnu šlechtu

- Anglická šlechta se spojila s posledním potomkem Lancasterů – **Jindřichem Tudorem**
->(žil v emigraci ve Francii)
- Jindřich porazil Richarda
- **Bitva u Bosworthu** (1485)
 - Vlady se ujal Jindřich VII.
 - Dynastie Tudorovců
 - Otevřena cesta k velkému mocenskému nástupu Anglie